

Cuprins

INTRODUCERE	9
I. ORGANIZAREA ȘI REGLEMENTAREA PROFESIEI CONTABILE	
1.1. Noțiuni introductive privind profesia contabilă	11
1.2. Reglementarea profesiei contabile	12
1.3. Rolul profesiei contabile și al profesioniștilor contabili	12
1.4. Organisme ale profesiei contabile	14
1.4.1. Organisme ale profesiei contabile la nivel internațional	14
1.4.2. Organisme ale profesiei contabile la nivel național	15
1.5. Organizarea profesiei contabile în România	20
1.6. Necesitatea deținerii calității de membru al unui organism profesional	21
1.7. Teste grilă	24
II. CALITATEA DE EXPERT CONTABIL ȘI CONTABIL AUTORIZAT	
2.1. Rolul experților contabili și al contabililor autorizați în dezvoltarea antreprenoriatului și a economiei naționale	29
2.2. Dobândirea calității de expert contabil și contabil autorizat	30
2.2.1. Accesul la profesie	30
2.2.2. Examenul de admitere	31
2.2.3. Echivalarea examenului de admitere - experți contabili	32
2.2.4. Efectuarea stagiului	33
2.2.5. Examenul de aptitudini	35
2.3. Înscrierea în Tabloul experților contabili și contabililor autorizați din România	36
2.4. Teste grilă	37
III. CALITATEA DE AUDITOR FINANCIAR ȘI CONSULTANT FISCAL	
3.1. Dobândirea calității de auditor financiar	40
3.1.1. Accesul la stagiu	41
3.1.2. Efectuarea stagiului	42
3.1.3. Examenul de competență profesională	44
3.1.4. Înregistrarea în Registrul public electronic al auditorilor financieri și firmelor de audit	46
3.2. Dobândirea calității de consultant fiscal	46
3.2.1. Accesul la stagiu și efectuarea stagiului	47
3.2.2. Examenul pentru obținerea calității de consultant fiscal	48
3.2.3. Înscrierea în Registrul consultanților fiscali și al societăților de consultanță fiscală	48

IV. LUCRĂRILE EXECUTATE ȘI MODALITĂȚILE DE ORGANIZARE

A PROFESIONIȘTILOR CONTABILI

4.1. Lucrările executate de profesioniștii contabili	50
4.2. Modalități de organizare a profesioniștilor contabili	53
4.3. Teste grilă	62

V. DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII ȘI GARANTAREA RĂSPUNDERII CIVILE

5.1. Stabilirea relațiilor profesioniștilor contabili și ale societăților comerciale de profil cu clienții.....	66
5.2. Garantarea răspunderii civile privind activitatea desfășurată	67

VI. STANDARDE DE ETICĂ

6.1. Principiile fundamentale ale eticii în profesia contabilă	70
6.2. Amenințări la adresa principiilor fundamentale	75
6.2.1. Conflicte de interese	75
6.2.2. Stimulente, cadouri și ospitalitate	78
6.2.3. Competența suficientă	79
6.2.4. Onorarii.....	80
6.2.5. Interese financiare	81
6.2.6. Presiunea de a încălca principiile fundamentale.....	81
6.3. Teste grilă	86

VII. MONITORIZAREA CONDUITEI ȘI PERFORMANȚEI

PROFESIONIȘTILOR CONTABILI

7.1. Activitatea de monitorizare a conduitei și performanței profesioniștilor contabili – experți contabili și contabili autorizați	90
7.1.1. Obiective, principii	90
7.1.2. Atribuțiile departamentului pentru urmărirea aplicării normelor profesionale și auditului de calitate	91
7.1.3. Derularea activității de monitorizare a conduitei și performanței profesioniștilor contabili - membri CECCAR.....	93
7.2. Activitatea de monitorizare periodică, preventivă asupra auditorilor statuari.....	96
7.2.1. Scopul și tipul inspecțiilor.....	96
7.2.2. Desfășurarea inspecțiilor	98
7.3. Sistemul de asigurare a calității activității de audit financiar	99
7.3.1. Atribuțiile Compartimentul de Monitorizare, Control, Competență și Cercetare Profesională	99
7.3.2. Tipuri de inspecții pentru asigurarea calității.....	100
7.3.3. Desfășurarea inspecțiilor	101
7.4. Monitorizarea și controlul activității consultanților fiscali.....	103
7.5. Teste grilă	107

VIII. RĂSPUNDERILE PROFESIONIȘTILOR CONTABILI.

ABATERI DISCIPLINARE ȘI SANCTIUNI

8.1. Experți contabili și contabili autorizați	111
8.2. Auditori financiari	114
8.3. Consultanți fiscali	119
8.4. Teste grilă	122

IX. SISTEME ȘI PROCEDURI DISCIPLINARE

9.1. Comisiile de disciplină	126
9.1.1. Comisiile de disciplină ale CECCAR.....	126
9.1.2. Comisia de disciplină a ASPAAS.....	129
9.1.3. Comisia de disciplină a CAFR.....	130
9.1.4. Direcția de conduită și disciplină profesională a CCF.....	131
9.2. Proceduri disciplinare	131
9.2.1. Procedura de judecată disciplinară la nivelul Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați	131
9.2.2. Procedura disciplinară la nivelul Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar.....	134
9.2.3. Procedura disciplinară a Camerei Auditorilor Financiari din România.....	134
9.2.4. Procedura disciplinară a Camerei Consultanților Fiscali.....	136

X. CONCEPTUL DE EXPERTIZĂ CONTABILĂ

10.1. Expertiza contabilă - definiție, obiect, rol	140
10.2. Cadrul de referință al misiunilor privind expertizele contabile	141
10.3. Norme de comportament profesional specifice misiunilor privind expertizele contabile	142
10.4. Reglementarea expertizelor contabile	147
10.5. Teste grilă.....	151

XI. DEONTOLOGIA ȘI RĂSPUNDERILE EXPERȚILOR CONTABILI

11.1. Principiile fundamentale.....	154
11.2. Acceptarea unui client	156
11.3. Conflicte de interese	157
11.4. Opinii suplimentare	158
11.5. Cadouri și ospitalitate	158
11.6. Independența expertului contabil.....	158
11.7. Situații de incompatibilitate	159
11.8. Răspunderile experților contabili în desfășurarea activității de expertiză contabilă	161
11.9. Teste grilă.....	165

XII. EXPERTIZA CONTABILĂ JUDICIARĂ

12.1. Noțiunea de expertiză contabilă judiciară.....	168
12.2. Expertiza contabilă judiciară - obiective, caracteristici, destinatari.....	168

12.3. Activitatea de expertiză contabilă judiciară.....	169
12.4. Reguli procedurale privind expertiza contabilă judiciară	175
12.4.1. Numirea experților contabili.....	175
12.4.2. Drepturile bănești ale experților contabili	181
12.4.3. Efectuarea expertizei contabile judiciare	182
12.4.4. Raportul de expertiză contabilă judiciară.....	188
12.4.5. Valorificarea expertizelor contabile judiciare.....	193
12.4.6. Auditul de calitate al rapoartelor de expertiză contabilă.....	193
12.5. Teste grilă.....	202
XIII. EXPERTIZA CONTABILĂ EXTRAJUDICIARĂ	
13.1. Conceptul de expertiză contabilă extrajudiciară sau amiabilă	214
13.2. Metodologia efectuării expertizelor contabile extrajudiciare	216
13.2.1. Dispunerea și numirea experților contabili	216
13.2.2. Contractarea expertizelor contabile	217
13.2.3. Programarea lucrărilor de expertiză contabilă	219
13.2.4. Delegarea și supravegherea lucrărilor privind expertizele contabile.....	220
13.2.5. Documentarea lucrărilor privind expertizele contabile	221
13.3. Raportul de expertiză contabilă extrajudiciară.....	221
13.4. Analiza comparativă a expertizelor contabile judiciare și extrajudiciare.....	223
13.5. Expertiza contabilă extrajudiciară și sprijinul financiar acordat de stat întreprinderilor din industria HORECA în contextul pandemiei COVID-19	226
13.6. Teste grilă.....	230
XIV. STUDII DE CAZ – EXPERTIZĂ CONTABILĂ JUDICIARĂ.....	235
XV. STUDIU DE CAZ - EXPERTIZĂ CONTABILĂ EXTRAJUDICIARĂ.....	266
Bibliografie	273

INTRODUCERE

În ultima perioadă asistăm la un proces prin intermediul căruia modalitatea clasică de organizare a contabilității se schimbă, activitățile repetitive specifice profesiei contabile fiind preluate și executate de diverse programe informatice. În acest context, rolul profesioniștilor contabili se va axa, în principal, pe realizarea de rapoarte de analiză, pe consultanță, transmiterea de informații financiar-contabile de actualitate specifice domeniului de activitate al clienților/angajatorilor, întocmirea de rapoarte care oferă încredere utilizatorilor că informațiile prezentate în situațiile financiare/raportările financiare ale entităților economice corespund realității, oferirea de informații financiar-contabile pentru stabilirea adevărului în procesele penale sau civile. Pentru desfășurarea unor astfel de lucrări, profesioniștii contabili care își desfășoară activitatea individual sau în societăți cu obiect principal de activitate contabilitate, audit financiar și consultanță în domeniul fiscal, este necesar să dețină calitatea de membrii activi ai unui organism profesional cu competențe în atribuirea calităților respective. Totodată, profesioniștii contabili, în desfășurarea activității, trebuie să respecte reglementările organismelor profesionale ai căror membrii sunt și normele de conduită etică.

În această lucrare este prezentată modalitatea de organizare a profesiei contabile în România cu descrierea organismelor profesionale ce dețin competențe în atribuirea și reglementarea activităților desfășurate de profesioniștii contabili. De asemenea, sunt prezentate etapele pe care trebuie să le parcurgă profesioniștii contabili în dobândirea calităților de expert contabil, auditor financiar și consultant fiscal; condițiile pe care trebuie să le respecte în vederea menținerii calităților respective; lucrările pe care aceștia le pot executa conform legislației în vigoare; standardele de etică; activitatea de monitorizare a conduitei și performanței profesioniștilor contabili; răspunderile profesioniștilor contabili; sistemele și procedurile disciplinare.

Una din principalele activități desfășurate de profesioniștii contabili este expertiza contabilă. Expertiza contabilă presupune efectuarea unei lucrări de cercetare a unor fapte sau situații de natură economico-financiară, solicitate fie de organele judiciare, fie de persoane fizice sau juridice în

vederea soluționării unor cauze ori pentru a stabili adevărul și legalitatea în raporturile lor de activitate.

Expertizele contabile sunt efectuate de persoane care au calitatea de expert contabil, calitate dobândită în condițiile legii. Experții contabili întocmesc câte un raport pentru fiecare expertiză în care prezintă și argumentează concluziile lor privind obiectivele fixate de solicitanți.

Lucrarea de față prezintă aspectele teoretice referitoare la efectuarea expertizelor contabile judiciare și extrajudiciare, la întocmirea rapoartelor de expertiză contabilă, necesitatea și rolul auditului de calitate, precum și la deontologia expertului contabil, completate de aspectele practice descrise în studiile de caz. Menționez că studiile de caz sunt inspirate din activitatea experților contabili, însă datele de identificare ale experților și părților sunt ipotetice.

Autoarea